

Kostnadsutvikling selvkost

Det har blant mange festet seg et inntrykk av at de årlige avgiftene/gebyrene for kommunalt vann og avløp har økt betydelig. Det er bare delvis sant.

Utvikling av gebyrer:

Selvkost

De kostnadene kommunen har innenfor områdene vann, avløp, renovasjon og brannforebyggende tjenester skal dekkes av de gebyrene abonnentene betaler.

Selvkost vil altså si at innbyggerne skal betale det det koster for kommunen å levere tjenestene.

Gebyret for vann og avløp er oppdelt med et fastabonnement og et forbruksabonnement hvor fastabonnementet betales uavhengig av forbruk.

Målet er at inntekter = kostnader, det vil si at inntektene fra gebyrene skal gi 100 % dekning av kostnadene.

Forskjellen mellom faktiske kostnader og inntekter blir enten avsatt til senere bruk, bruk av avsatt merinntekter eller ved å endre prisene kommende år.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet har utarbeidet retningslinjer for selvkostberegninger, som er utformet slik at selvkost kan ses over en femårs-periode. I særlige tilfeller over enda flere år.

Bruk og avsetning til selvkost gjør at gebyrinntektene er låst til tjenesten og ikke brukes til andre formål.

Fond består av oppsparte midler til senere bruk. Tall med minus betyr at kommunen har brukt mer enn det som tidligere er oppspart.

Fonds Type	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Fond Vann	2 958 432	3 299 399	4 093 642	10 680 694	12 596 541	11 971 107	10 660 107	10 024 421	5 425 369	-1 839 094	-4 453 694	-7 128 921
Fond Avløp	2 846 122	4 256 194	5 139 323	10 692 426	10 997 084	10 424 498	9 678 498	9 645 979	7 308 069	5 089 060	-2 471 239	-5 728 808
Fond Renovasjon	2 540 768	3 995 558	5 219 030	6 794 590	7 711 560	5 064 028	-535 972	-1 186 129	-3 370 720	-4 123 330	-2 027 044	-1 157 600

Figur 1 - Utvikling gebyrer

Vann og avløp

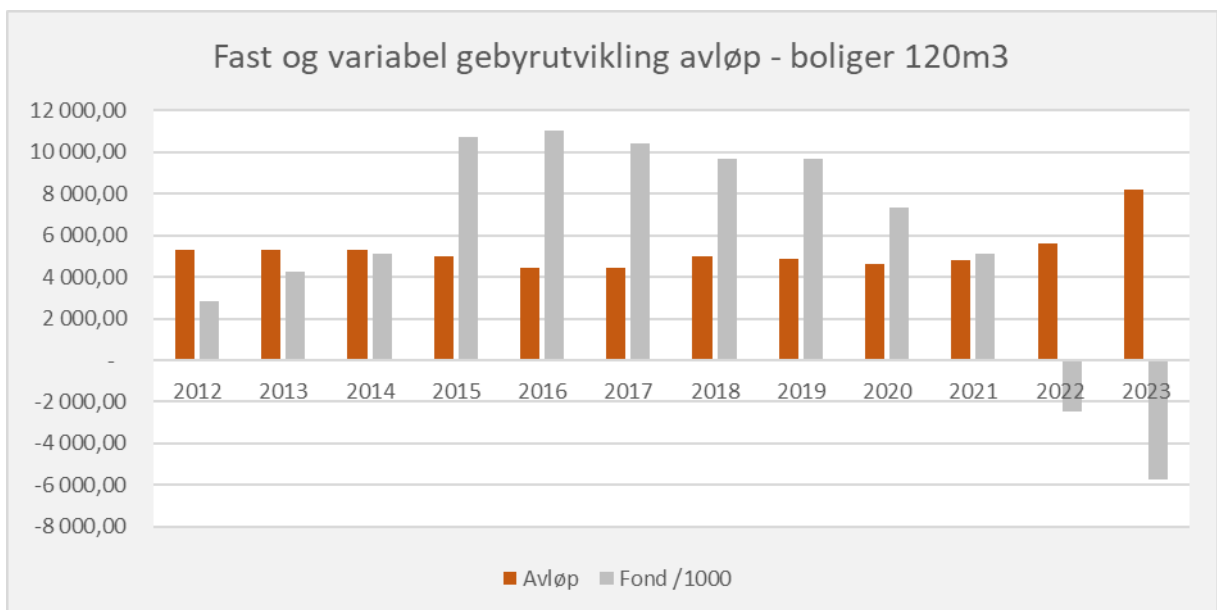
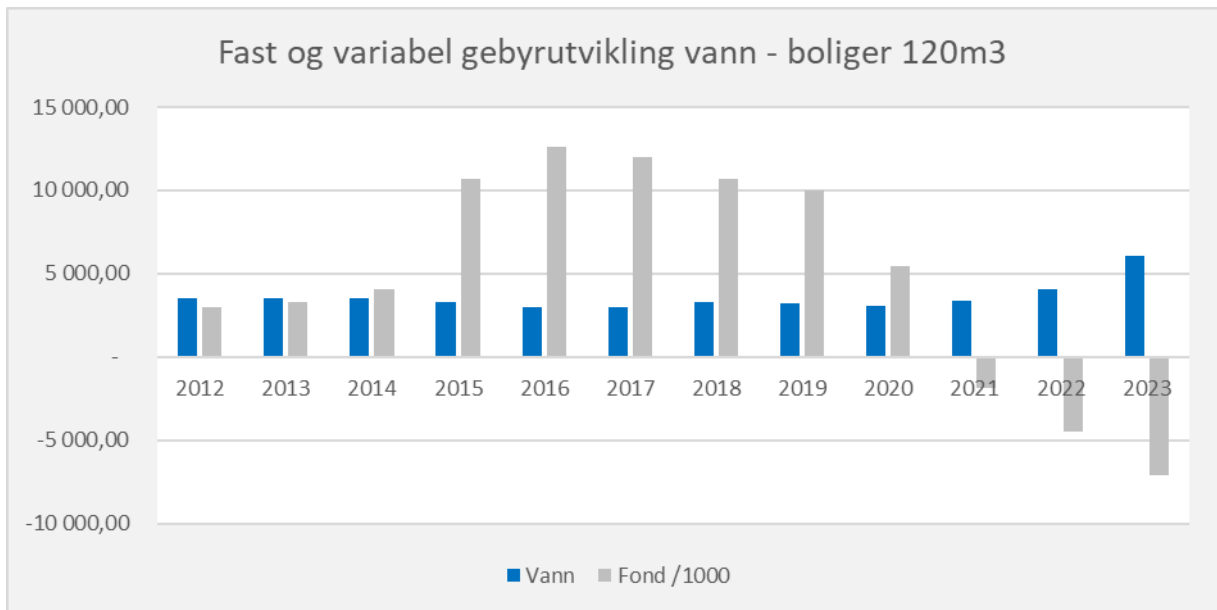
Utgangspunktet for beskrivelsen er helårsbolig med et forbruk på 120m³ i forbruk av vann. For vann og avløp har det vært vanskelig å budsjettere inntektene som består av 3 gebyrer:

- Engangsgebyr for tilknytning
- Årsgebyr
- Forbruksgebyr

Det var i perioden 2012 og fram til i dag langt flere påkoblinger enn kommunen forventet, som medførte langt større inntekter enn forutsatt. Resultat var at avsetningene til selvkostfond økte til tross for normal vekst i kostnadene ved drift og vedlikehold.

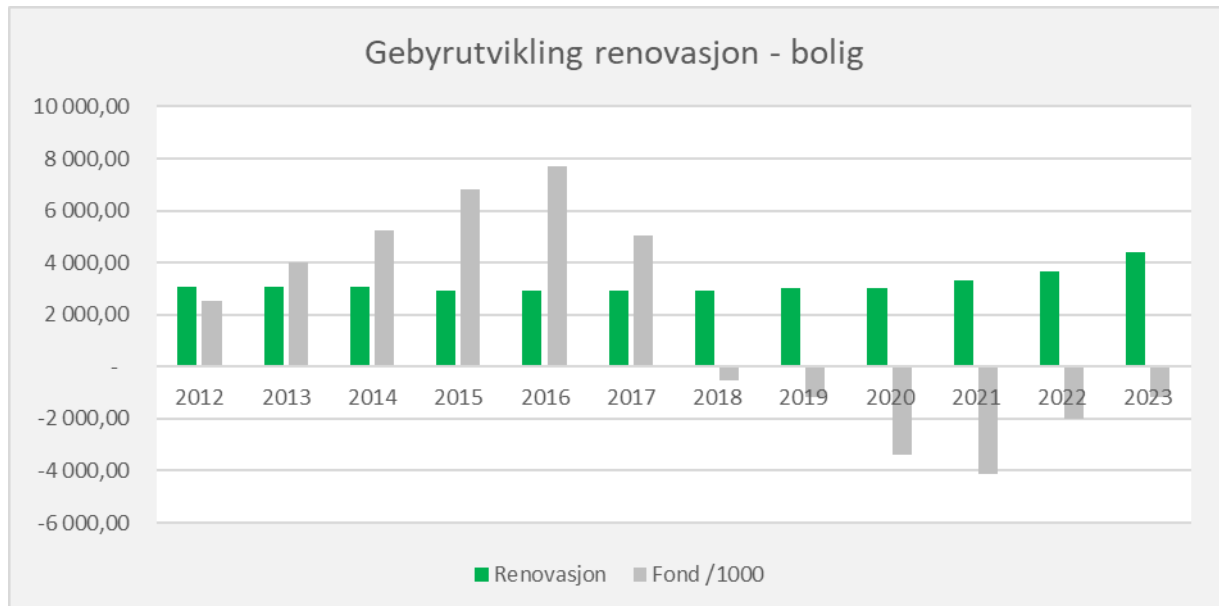
Som vist i tabellen ovenfor, ble avsetningene over flere år alt for store og samtidig for «gamle». Våre mottiltak ble å redusere de faste og variable gebyrene til våre kunder fra 2015 og helt frem til 2020, til tross for økte faste kostnader ved drift og vedlikehold. I 2021 satte vi opp gebyrene for vann og i 2022 for avløp.

Som kjent så skjedde det mye i Europa i 2022 som medførte i ekstreme strømpriser, økt rente, og økte kostnader på kjøp av varer og tjenester. Vi kjøper vann fra Fredrikstad kommune og leverer avløp til FREVAR KF, som har hatt tilsvarende kostnadsøkning. Summen av dette har dessverre medført store og nødvendige endringer i gebyrene.

Renovasjon

Innen renovasjon har vi også hatt en økning i oppsparte fond fra før 2012. Da vi måtte bygge ny miljøstasjon, var vi klar over at de oppsparte fondene ville bli redusert etter at anlegget var ferdig. Til tross for dette og økte faste kostnader ved drift og vedlikehold, satte vi ned gebyret for årene 2015 til 2018 med en liten oppjustering for årene 2019 og 2020.

Med de nye bærekraftsmålene (FNs bærekraftsmål) og innskjerping av sorteringsgrad på avfall, visste vi at gebyret måtte øke. Vi skal nå sortere husholdningsavfallet i 4 avfallsfraksjoner:

- matavfall
- papp og papir
- glass- og metallemballasje
- restavfall, inkludert plastavfall

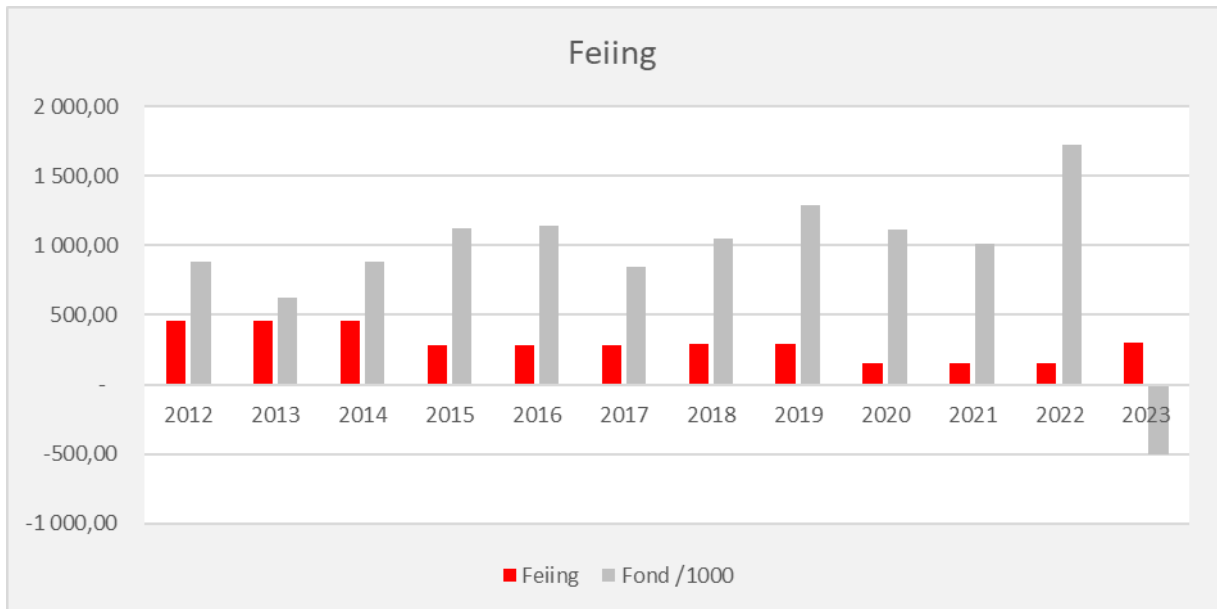
Dette medfører omlegging av alle våre returpunkter og håndtering av renovasjon. Denne omleggingen planlegger vi å ferdigstille i løpet av 2026.

Situasjonen med høy prisvekst har også innen renovasjon medført økte kostnader, spesielt økte drivstoffkostnader, økt renter på investeringer og økte kostnader på kjøp av andre varer og tjenester.

Brannforebyggende tjenester (feiing)

Vi kjøper denne tjenesten fra Fredrikstad Brannvesen og i 2017 ble det også pålagt feiing av hytter. Også her hadde vi relativt store fond som nå er oppbrukt.

Vi måtte sette opp gebyret i år, men det er fremdeles mindre enn det var i 2012.

Oversikt over gebyrer innen selvkost

Enhet	Type	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bolig	Vann fast	1 510,00	1 510,00	1 510,00	1 430,00	1 072,50	1 072,50	1 430,00	1 320,00	1 190,00	1 430,00	1 790,00	2 330,00
Bolig	Vann forbruk	16,48	16,48	16,48	15,66	15,66	15,66	15,66	15,66	15,66	16,45	18,92	31,22
Bolig	Avløp fast	2 350,00	2 350,00	2 350,00	2 230,00	1 672,50	1 672,50	2 230,00	2 060,00	1 850,00	1 850,00	2 220,00	3 110,00
Bolig	Avløp forbuk	24,46	24,46	24,46	23,24	23,24	23,24	23,24	23,24	23,24	24,41	28,08	42,12
Bolig	Renovasjon	3 091,00	3 091,00	3 090,00	2 940,00	2 940,00	2 940,00	2 940,00	3 030,00	3 030,00	3 340,00	3 680,00	4 420,00
Bolig	Ren m/kompost	2 009,00	2 009,00	2 010,00	1 910,00	1 910,00	1 910,00	1 910,00	2 530,00	2 530,00	2 910,00	3 350,00	4 090,00
Hytte	Vann fast	1 510,00	1 510,00	1 510,00	1 430,00	1 072,50	1 072,50	1 430,00	1 320,00	1 190,00	1 430,00	1 790,00	2 330,00
Hytte	Vann forbruk	16,48	16,48	16,48	15,66	15,66	15,66	15,66	15,66	15,66	16,45	18,92	31,22
Hytte	Avløp fast	2 350,00	2 350,00	2 350,00	2 230,00	1 672,50	1 672,50	2 230,00	2 060,00	1 850,00	1 850,00	2 220,00	3 110,00
Hytte	Avløp forbuk	24,46	24,46	24,46	23,24	23,24	23,24	23,24	23,24	23,24	24,41	28,08	42,12
Hytte	Renovasjon	2 587,00	2 587,00	2 590,00	2 460,00	2 460,00	2 460,00	2 460,00	2 460,00	2 460,00	2 710,00	3 140,00	3 770,00
Hytte	Ren m/kompost	1 679,00	1 679,00	1 680,00	1 600,00	1 600,00	1 600,00	1 600,00	2 120,00	2 120,00	2 440,00	2 810,00	3 770,00
Fritid	Campingvogn	1 401,00	1 401,00	1 400,00	1 330,00	1 330,00	1 330,00	1 330,00	1 370,00	1 370,00	1 510,00	1 670,00	3 270,00
Alle	Tilkn. Vann	41 989,00	41 989,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00	41 990,00
Alle	Tilkn. Avløp	42 911,00	42 911,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00	42 910,00
Alle	Slamtømming	3 241,00	3 452,00	3 450,00	1 730,00	1 730,00	1 730,00	1 730,00	1 390,00	-	-	-	2 900,00
Bolig	Feiing	458,00	458,00	460,00	280,00	280,00	280,00	290,00	290,00	150,00	150,00	150,00	300,00
Hytte	Feiing	-	-	-	-	-	280,00	290,00	290,00	150,00	150,00	150,00	300,00